

۱۳ سالی بنگهه لالش

ل نهفیا کوردستانیان پیروڤیت

نادر خهمو

پیشمه‌رگی بۆ هندی ئیزدی به‌شه‌کی هه‌ره گرنگ و ره‌سه‌نن ژ نه‌ته‌وا کورد و باوه‌ریه‌کا موکم ب پیتکه‌ه ژیا‌نا ناشتیانه و لی‌بورینا ئاینی هه‌بوویه و ریز و به‌های د ده‌نه هه‌موو دیانه‌تا نه‌ف چهنده ژی د قه‌ول و تیکستی‌ن ئیزدیان دا یا رۆهن و ناشکه‌رایه .

لی ژ ئالیی نه‌ته‌وه‌یی ژی ئیزدیان باوه‌ری ب مافین گه‌لی کورد بین ره‌وا هه‌یه و ژبونا وان قوربانین جۆرا و جۆر پیشکیش کرینه و هه‌رده‌م د سه‌نگه‌ری به‌ره‌فانیی و به‌رخه‌داننی دا بوینه ،

لی چونکو کوردن و خۆدان دیروکا کوردینه و خۆدانین بییر و باوه‌ریه‌کا که‌فن یا کوردینیی نه‌ به‌رده‌وام توشی گه‌ف و هه‌ره‌شا بوینه ژ ئالیی رژیستین شوفینزمین هه‌ریمایه‌تی فه‌ نه‌مازه رژیما دکتاتۆری یا گۆر به‌گۆر ل عیراقا پیشه‌ودا .

سوپاس بۆ خۆدی ژ نه‌نجامی سه‌ره‌لدانا مه‌زن ل به‌هه‌را ۱۹۹۱ئ و به‌ره‌می خوینا شه‌هیدین بزافا رزگاربخوازا کوردی بوو جارکه‌ دی ده‌نگی نازادین و دیموکراسیه‌تی ب ریکا سه‌رکرایه‌تیا گه‌لی مه‌ و جه‌م‌اوه‌ری سه‌ره‌لدایی خویا بوو د کوردستانێ دا .

له‌ورا کۆمه‌له‌کا روه‌ش‌نیر و خه‌مخۆزین ئیزدیاتیی به‌ره‌ف‌ته‌ زانین ل بن سیبه‌را ناشتی و نازادی و دیموکراسییی یا به‌رقراربووی ل ژیر ئالیی په‌رله‌مان و حکومه‌تا هه‌ریمت بنگه‌ه‌کی دابه‌زین نه‌و بوو ل ۱۲ گولانا ۱۹۹۳ بنگه‌ه‌ی لالش بین روه‌ش‌نیری و کۆمه‌له‌ه‌تی ل ژیر دروشمی (لالش هه‌رده‌م کانیه‌کا زه‌لاه د هورته د رۆباری روه‌ش‌نیری کوردی دا) ل سه‌نته‌ری ده‌وکا داسنیا که‌رن ب پشته‌فانیا به‌ره‌یی کوردستانیی خه‌باتکه‌ر ب تاییه‌ت جه‌ناب هه‌ردوو به‌ریزان (سه‌رۆک مه‌سه‌ود بارزانی) رۆله‌کی کاریگه‌ر هه‌بوو، و دگه‌ل به‌ریز سه‌رۆک (مام جه‌لال تاله‌بانی) زیده‌باری هندی کو بنگه‌ه‌ی ناخبری بی پیکهاتی بوو

پتر ژ (۱۰۰) نه‌نداما د ناماده‌بوون ل کونگرئ ئیکئ ل هوتیلا (قصر دهوک) ده‌می هاتی به‌ستن .

بنگه‌ه‌ی لالش د ماوی (۱۲) سالیین بۆزیدا خه‌باته‌کا به‌رده‌وام کره‌ ژبۆ دیارکرا راستیا ئیزدیان و پیششه‌برنا وان دگه‌له‌ک بیافان دا به‌رچاڤ کره‌ مینا نه‌ته‌وه‌یی سیاسی روه‌ش‌نیری جفاکی ره‌سه‌نیا که‌لتوری کوردی و هۆنه‌ری ... هتد .

هه‌ژیه بیژین کو بنگه‌ه‌ی لالش بی سهره‌کی ل دهوکئی کاری به‌ چهن‌دین تایین دی فه‌که‌ت ئیکسه‌ر پشتی نازادکرا عیراقتی و مه‌زنترین دکتاتۆر د چهرخی (۲۰) ئ دا، ل ۲۰۰۳/۴/۹ئ و چهن‌د بنگه‌ه‌ هاتنه فه‌کرن ل ده‌قه‌رین نوو نازادکری شنگال و نفیسینگه‌ه‌ین دی شیتخان، باشیک، بارزان، خه‌تاری، باعه‌دری، سنوون، خانکی، شاریا، ن. مووسل، ن. به‌غدا ن .

شیتخا سه‌بارت خه‌مه‌تا روه‌ش‌نیری کوردی چهن‌دین رۆژنامه و گۆڤار ده‌ریخستن به‌رنامه‌ین تاییه‌ت ل دۆر ئیزدی و ئیزدیاتیی ئیکسه‌ر ب ریکا ئیزگه‌ و ته‌له‌فزیونا په‌خشکرینه، سمنارین جۆرا و جۆر گیتراینه و په‌یوه‌ندیی موکم دگه‌ل گه‌له‌ک دام و ده‌زگه‌ه‌ین میری و روه‌ش‌نیری و که‌سایه‌تیین سیاسه‌مه‌دار و هه‌موو ته‌خ و چینین جفاکی و نایینی گیتراینه .

فایه ئیرو گۆڤارا لالش، ده‌نگی لالش، نور لالش lalish Duhok.org زنده‌باری په‌یوه‌ندیی نه‌نترنیستی دگه‌ل ژ ده‌رغه و هه‌می تایین دی فه‌ د به‌رده‌وامن ژبۆ پیششه‌برنا روه‌ش‌نیری نه‌ته‌وه‌یی و خه‌مه‌تا گه‌ل و وه‌لات دناف ده‌ستین خوه‌نده‌فانان دا و نه‌ف پیشکه‌فتن دیینه باشتین به‌رسف بۆ نه‌حه‌زین کورد و کوردستانی، دوو باره نه‌ف هه‌لکه‌فتا ژ هه‌ژی و پر به‌هال ته‌فایا روه‌ش‌نیری کورد و کوردستانیان پیروڤیت .

گۆدی مه

دهنگی لالش / دهوک

بابیری

گۆدی من بابیری گۆدکی مه‌رگه‌ها شیتخایه دکه‌فته رۆژه‌لاتی رۆباری دیجله، هه‌ر وه‌ک دیاره ناقتی بابیری ژ دوو په‌یفتین کوردی پیک هاتی یه: (با) واته: ل نک، ل جه‌م و (بیر) بیرا ناقتی، نانکول نک بییری یان ل جه‌م بییری .

نه‌ف گۆنده پشتی سالا ۱۹۸۷ که‌ته به‌ر پیلین ته‌عریب ژلایین رژیما به‌عسا فاشی فه، گۆدی بابیرا که‌فن ژ نه‌نجامی سکرئ موسل که‌ته بن ناقتی و شونده هه‌ژماره‌کا گۆدین ده‌رۆر بناقتی بابیری ل ره‌خی ناقتا دیجله وه‌کو کۆمه‌له‌گه‌ها ب زۆری هاتنه بناف کرن .

خه‌لکی فی گۆدی ژی ته‌فی بزافا رزگاربخوازا کوردی بوینه و دقتی ریبازی دا، چهن‌دین قه‌هرمانا جانی خوه قوربانی ناخا کوردستانی کرینه و بلندی جیهانا نه‌میری بوینه .

خه‌لکی بابیری هه‌موو کوردن و کوردین ئیزدینه و ژیا‌نا وان ژی به‌هه‌را پتر ل سه‌ر چاندن یه، وه‌که زۆریه‌یا گۆدین کوردان بین به‌ری ل ژیر ده‌سته‌ه‌لاتا رژیما به‌عس ژ پرۆژین خه‌مه‌تگۆزاری هاتی به‌ن پارکرن و چ پووته بی نه‌هاتی دان .

مه‌زارگه‌ه‌ی شه‌خسی باتی ژی ل گۆدی هه‌یه و سالانه توافه‌ک ژیراتیته کرن ژبال خه‌لکی گۆدی فه .

نه‌و قوتابی

۶۰۰ ژ ۶۰۰ بری،

» نه‌گه‌ر بچته قوتابخانی

دی مرت!! «

ژبه‌ر فئ گۆتنی... سه‌ره‌رای هندی زۆر زۆر سه‌ز دکه‌ت خوه‌ندنا خوه ته‌مام بکه‌ت، لی ترسه‌ک که‌تیسه د دلی دا و رۆژانه ل سه‌ر قوتابخانی دکه‌ته گری!!

که‌س و کارین هانی ژی بی د روه‌شه‌کا ده‌رونی یا نه‌خوه‌ش دا دژین و خه‌ما ژ دخوون، ژلایه‌کی فه‌ دبیرن: مخابن هانی خوه‌ندنی به‌یلت، چونکی پیشه‌رۆژه‌کا گه‌ش یا ل به‌رامبه‌ر... ژلایه‌کی دی فه‌ دبیرن: مخابن نه‌م دبیر هانی بن!!

نه‌قه و پشتی (ریتشه‌به‌ریا په‌روه‌دا تلکیتف) گه‌ل فی نوچه‌ی بووی، چهن‌د ریه‌سی به‌کین ده‌قه‌ری کۆمکرن و به‌ریز (شه‌مو قاسم) ریتشه‌به‌ری په‌روه‌دی دگه‌ل وان و هانی بخوه‌ ژی ناخفت و گۆت:

دشیت نه‌ف قوتابی ب زووترین دم فه‌گه‌رته فه‌ قوتابخانا خۆ و به‌رده‌وام بت ل سه‌ر خواندنا خۆ و گوه‌ نه‌ده‌ته ناخفتین چ که‌سی.

هه‌ژی یه بدن زانین ریتشه‌به‌ری په‌روه‌دی ده‌ریاری فئ چهن‌دی هانی خه‌لات ژی کر.

هه‌ر دقتی ده‌ریاری دا روه‌شه‌نیه‌ری کوردی ئیزدی نه‌فیا ناقتی خوه ناشکه‌را که‌ت ب تۆدی فه‌ گۆت: **نه‌ری ما هتا که‌نگی دی هنده‌ک ژ خه‌لکی مه‌ دناف خه‌یال و چیقانۆکان دا ژین!!**

کوفان خانکی:

قوتابی (هانی ده‌رمان) قوتابییه‌کی گه‌نجه و زۆر زۆری زیره‌که‌، ژبی وی نیژیکی (۱۴) سالانه، خه‌لکی کۆمه‌له‌گه‌ها خه‌تاری یا سه‌ر ب قه‌زایا تلکیتفه .

تیت زانین کو زیره‌کی (ذکاء)، فی قوتابی گه‌له‌کا به‌رزه و ژ نه‌نجامی فئ زیره‌کی هه‌ر سال بی ئیکتی بوویه، پار ژی ل پۆلا شه‌شت سه‌ره‌تایی نیقا سالی چ ۹۹ ژی نه‌برینه، به‌لکو هه‌مسو ۱۰۰٪ بوویه و ل تاکیکرین و ده‌زاری ژی ۶۰۰ ژ ۶۰۰ بریه و بوویه بی ئیکتی ل ده‌قه‌ری، مامۆستیایی وی ژی ژ زیره‌کیا ویره د حییه‌تی نه .

ل فئ داویی ئیشه‌کا ده‌رونی یا بۆ فی قوتابی چئ بووی پشتی که‌سه‌کی گۆتی «نه‌گه‌ر بچته قوتابخانی دی مری!!»

دقتی ده‌ریاری دا ژنده‌ری باوه‌ریکه‌ر داخوینانی دانه (دهنگی لالش) و گۆت: که‌س و کارین هانی چۆینه مالا بی نه‌ف ناخفتن گۆتیسه وی، دیسان نه‌و که‌س ژ ناخفتنا خوه لیقه‌ نه‌بوویه و داکۆکی ژی ل ناخفتنا خوه کره‌ و گۆتیسه «**دقتی نه‌ف کوره‌ خواندنن به‌یلتی نه‌گه‌ر نه‌ دی مرت!!**» هانی نه‌فه چهن‌ده‌که قوتابخانه هیلای

توافین ده‌قرا خانکی

بابی سردار

ب رهنگیان جوان تیکه‌ل دین دگه‌ل رهنگی جوانیا به‌هاری ب خه‌ملاندنا نه‌ردی و کولیلکین به‌هاری و ژ سپیدی ده‌ست پښ دکه‌ت هه‌تا ئیقفاری، و ده‌می مرۆف به‌ری خوه دده‌ته فئ خووشیی و ده‌هوتی دلج مرۆفی گه‌ش دیبت و بیرکیت باب و کالا بیرا مرۆفی دئین و هه‌ست ب خووشیی دکهن

ب رهنگیان جوان تیکه‌ل دین دگه‌ل رهنگی جوانیا به‌هاری ب خه‌ملاندنا نه‌ردی و کولیلکین به‌هاری و ژ سپیدی ده‌ست پښ دکه‌ت هه‌تا ئیقفاری، و ده‌می مرۆف به‌ری خوه دده‌ته فئ خووشیی و ده‌هوتی دلج مرۆفی گه‌ش دیبت و بیرکیت باب و کالا بیرا مرۆفی دئین و هه‌ست ب خووشیی دکهن

ژ که‌فندا ملله‌تی ناری و میدی و ئیزدی کوژ به‌نمایین فان ملله‌تانه کوردینی پاراستنه هه‌تا سه‌ر ده‌می نوکه‌ ژ که‌فندا ناهه‌نگ و شه‌هیان دگیتان ب هه‌لکه‌فتنا (هه‌لکه‌فتنن ئایینی و نه‌ته‌وه‌یی) و ل وه‌رزی به‌هار و (نه‌وروز) و نیسانی و هه‌تا دگه‌هیته مه‌ها گولانی... ده‌قرا خانکی یا به‌رناسه ب هۆزا (دنا) و هه‌ر گۆندکی توافه‌ک هه‌یه .

د رۆژا توافی دا هه‌ر که‌سه‌ک ناگه‌ه‌داریا هه‌فالیین خۆ براده‌رین خۆ دکه‌ت و دبیرت ده‌قیال مالا مه‌ بۆ (فراقینی) ل رۆژا توافی ناماده‌بن خه‌لکی گۆندی ب زارۆک و مه‌زان و کچ و کور و پییر و جحیل خۆ دخه‌ملین ب جل و به‌رگین خو بیین نوی و رهنگیان

که‌سه‌ک و سۆز و زه‌ر ل به‌ر خۆ دکهن و ل ده‌ف مه‌زاریت گۆندی کۆم دین و ب ده‌هۆل و زرنا و ب ناماده‌بوونا مجبۆری وی مه‌زاری، ل ده‌روه‌ریین مه‌زاری شه‌هیان و ده‌هوت دئینه گیتان و رهنگی خه‌ملاندنا کچ و کورا

و هه‌موو که‌سی و ژ فان توافا: - توافا شیخ مه‌ند ده‌یته گیتان یا تاییه‌ته ب هۆزا هه‌ویریان فه . - توافا چاویش ده‌یته گیتان و یا تاییه‌ته ب خه‌لکی گۆندی که‌به‌رتو هۆزا بری